

ویژگی شیعیان از دیدگاه امام حسن عسکری (ع)

یکی از فعالیت‌های امام حسن عسکری، آماده سازی مردم برای پذیرش غیبت امام زمان (عج) بود؛ از این رو ایشان، کمتر با مردم تماس می‌گرفت و جز نواب و یاران خاص خود، کسی را به حضور نمی‌پذیرفت و فقط به واسطه آنان مشکلات دینی مردم را حل می‌کرد.

یکی از فعالیت‌های امام حسن عسکری، آماده سازی مردم برای پذیرش غیبت امام زمان (عج) بود؛ از این رو ایشان، کمتر با مردم تماس می‌گرفت و جز نواب و یاران خاص خود، کسی را به حضور نمی‌پذیرفت و فقط به واسطه آنان مشکلات دینی مردم را حل می‌کرد.

امام عسکری با عمل به چنین شیوه‌ای قصد داشت زمینه غیبت فرزندش امام مهدی (عج) را آماده کند و مردم را به دوری امام عادت دهد به گونه‌ای که غیبت امام زمان (عج) برای آنان غیرمعمول و ناآشنا نباشد.

به گزارش خبرنگار دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، هشتمین روز از ماه ربیع‌الاول مصادف است با شهادت یازدهمین امام شیعیان، جوان‌ترین امامی که پس از جد خود امام جواد(ع) در سن 25 سالگی به شهادت رسید. این امام بزرگوار طبق روایات متواتر در روز جمعه، هشتم ماه ربیع الثانی سال 232 ق، در شهر مدینه در حالی که هنوز 20 بهار از عمر شریف امام هادی علیه‌السلام نگذشته بود متولد شدند. مادر این امام بزرگوار "حدیثه" نام داشت.

مشهورترین القاب امام حسن عسکری (ع) عبارتند از: عسکری: به معنای سپاه و لشکر، از آنجا که پیشوای یازدهم به دستور خلیفه عباسی در سامراء، در محله عسکر (محل سکونت نظامیان) سکونت اجباری داشت، به همین جهت عسکری نامیده می‌شود. زکی: به معنای طاهر و پاک، الرفیق: به معنای همراه و دوست و یاری کننده، هادی: به معنای راهنما و مرشد و هدایت کننده (این لقب حضرت محمد (ص) و امام دهم هم بوده است)، تقی: به معنای پرهیزکردن و پرهیزگار، خالص: پاک و مطهر و دور از آلودگی، مرضی: به معنای خشنود و مورد رضایت و سراج: به معنای آفتاب است.

دوران امامت امام عسکری (ع)

امام یازدهم در سال 254 ق، به دنبال شهادت امام هادی علیه السلام و در حالی که بیش از 22 سال از عمر مبارک آن حضرت سپری نشده بود، منصب امامت را عهده‌دار شدند و حدود شش سال یعنی تا 26 سالگی به ارشاد و هدایت مردم مشغول بودند. امام حسن عسکری (ع) از شش سال دوران امامت خود سه سال را در زندان بودند. اینکه حضرت هادی (ع) و امام حسن عسکری (ع) از سوی دستگاه خلافت تحت مراقبت شدید و ممنوع از ملاقات با مردم بودند و جز با یاران خاص و کسانی که برای حل مشکلات زندگی مادی و دینی خود به آنها مراجعه می‌کردند کمتر معاشرت داشتند به جهت آن بود که دوران غیبت حضرت مهدی (عج) نزدیک بود و مردم می‌بایست کم کم بدان خو گیرند و حل مشکلات خود را از اصحاب خاص که پرچمداران مرزهای مذهبی بودند بخواهند تا پیش آمدن دوران غیبت در نظر آنان عجیب نباشد.

نمایندگان امام حسن عسکری (ع)

حضرت عسکری علیه السلام به دلیل جور و خفکان حاکم بر زمانشان، برای رسیدگی به امور شرعی و مسائل مهم زندگی پیروانشان، مجبور بودند که در نقاط مختلف کشور اسلامی، نمایندگانی داشته باشند. برخی از این نمایندگان، عبارتند از: احمد بن اسحاق اشعری قمی نماینده امام در قم که از اصحاب خاص حضرت عسکری علیه السلام به شمار می‌رود و مسائل اهل قم را نزد امام می‌برد و پاسخ می‌گرفت؛ ابراهیم بن عبّده نماینده امام در نیشابور؛ احمد بن اسحاق رازی نماینده امام در ری؛ و نیز ابراهیم بن مهزیار اهوازی و عثمان بن سعید عُمَری که او مردی بزرگوار و موثق و از بزرگان اصحاب و وکیلان امام هادی، امام عسکری و امام زمان علیهم السلام بود.

شیعه از دیدگاه امام حسن عسکری (ع)

از دیدگاه امام یازدهم هر کس که بنام شیعه خوانده شود ولی اوصاف و ویژگی‌های یک شیعه حقیقی و واقعی را دارا نباشد، شیعه شمرده نمی‌شود. شیعه واقعی کسانی هستند که همچون رهبران دینی خویش در نهضت خدمت رسانی به مردم و برادران دینی خویش فعال و کوشا باشند و به دستورات و نواهی الهی پایبند باشند چنان که حضرت عسکری (ع) در کلام زیبا و دلنشین خود درباره تعریف شیعه می‌فرماید: پیروان و شیعیان علی (ع) کسانی هستند که برادران (دینی) خود را بر خویش مقدم می‌دارند گرچه خودشان نیازمند باشند و شیعیان علی (ع) کسانی هستند که از آن‌چه خداوند نهی کرده دوری می‌کنند و به آنچه امر نموده عمل می‌کنند و آنان در تکریم و احترام برادران مؤمن خود به علی(ع) اقتدا می‌نمایند.

و در جای دیگر درباره نشانه‌های شیعیان فرمودند: نشانه‌های مؤمنان (شیعیان) پنج چیز است: خواندن پنجاه و یک رکعت نماز در هر روز (17 رکعت واجب و 34 رکعت نافله) زیارت اربعین امام حسین(ع) داشتن انگشتر عقیق در دست راست و ساییدن پیشانی به خاک و بلند خواندن بسم الله الرحمن الرحیم (در نمازها)

شهادت امام حسن عسکری (ع)

در خصوص نحوه به شهادت رساندن امام حسن عسکری(ع) باید گفت که در طول دوران خلفای عباسی چون معتز و مهتدی آنان همواره تلاش‌هایی را در جهت از میان برداشتن امام انجام دادند که به خواست الهی این تلاش‌ها بی ثمر ماند اما در

دوران معتمد عباسی به دلیل افزایش نفوذ و محبوبیت امام (ع) در جامعه و توجه روزافزون مردم به ایشان، معتمد به شدت نگران شده و هنگامی که مشاهده می‌کند زندان و اختناق نه تنها از عظمت ایشان نمی‌کاهد بلکه بالعکس به محبوبیت ایشان می‌افزاید به شیوه دیرینه خود یعنی به شهادت رساندن امام در حالی که شش سال بیشتر از امامت ایشان سپری نشده بود مبادرت می‌کند.

فرزند عبیدالله بن خاقان می‌گوید روزی برای پدرم (که وزیر معتمد عباسی بود) خبر آوردند که ابن الرضا - یعنی حضرت امام حسن عسکری - رنجور شده، پدرم به سرعت تمام نزد خلیفه رفت و خبر را به خلیفه داد. خلیفه پنج نفر از معتمدان و یاران مخصوص خود را با او همراه کرد. یکی از ایشان نحیر خادم بود که از محرمان خاص خلیفه بود، خلیفه به آنها دستور داد که خانه حضرت را زیر نظر بگیرند و بر احوال آن حضرت مطلع گردند و طبیبی را مقرر کرد که هر بامداد و پسین نزد آن حضرت برود و از احوال او آگاه شود. بعد از دو روز برای پدرم خبر آوردند که مرض آن حضرت سخت شده است و ضعف بر او مستولی گردیده. پدرم سوار بر مرکب شد و نزد آن حضرت رفت و اطبا را - که عموماً اطبای مسیحی و یهودی در آن زمان بودند - امر کرد که از خدمت آن حضرت دور نشوند و قاضی القضاات (داور داوران) را طلبید و گفت 10 نفر از علمای مشهور را حاضر گردان که پیوسته نزد آن حضرت باشند. و این کارها را برای آن می‌کردند که آن زهری که به آن حضرت داده بودند بر مردم معلوم نشود و نزد مردم ظاهر سازند که آن حضرت به مرگ خود از دنیا رفته است. سرانجام امام حسن عسکری (ع) در روز جمعه هشتم ماه ربیع الاول سال ۲۶۰ در سن ۲۸ سالگی به شهادت رسیدند.

وقتی که امام حسن عسکری (ع) رحلت کرد، یارانش در خانه آن حضرت جمع شدند تا بر او نماز بخوانند، جعفر کذاب هم آمد تا بر آن حضرت نماز بخواند و شیعیان حضور داشتند که ناگهان دیدند جوانی آمد و دامن جعفر را گرفت و او را از کنار پدرش دور کرد و بر پدرش نماز خواند و مردم نیز با او خواندند و جعفر مبهوت و حیران مانده بود و نمی‌توانست حرف بزند. وقتی که از نماز بر پدرش فارغ شد از میان مردم بیرون آمد و رفت و ناپدید شد و نفهمیدند که از کدام سو رفت. بعد از اقامه نماز بر پیکر حضرت، امام حسن عسکری (ع) در همان خانه‌ای که در سامرا پدرش در آن دفن شده بود دفن شد.

احادیثی گهربار از امام حسن عسکری(ع):

صورت نیکو، زیبایی ظاهری است و عقل نیکو، زیبایی باطنی است.

هر که در نهان، برادر خود را پند دهد او را آراسته و هر که آشکارا برادرش را پند دهد او را کاسته.

رزق و روزی ضمانت شده، تو را از کار واجب باز ندارد.

پارساترین مردم کسی است که در هنگام شبهه توقف کند. عابدترین مردم کسی است که واجبات را انجام دهد. زاهدترین مردم کسی است که

حرام را ترک نماید. کوشنده‌ترین مردم کسی است که گناهان را رها سازد.

قبیح‌ترین و زشت‌ترین حالت و خصلت برای مؤمن آن حالتی است که دارای آرزویی باشد که سبب ذلت و خواری او گردد.

در مقام ادب برای تو همین بس که آنچه برای دیگران نمی‌پسندی، خود، از آن دوری کنی.

هیچ کس را طوری اکرام مکن که بر او سخت گذرد.

هر که به پایین نشستن در مجلس خشنود باشد، پیوسته خدا و فرشته‌ها بر او رحمت فرستند تا برخیزد.

منابع:

وفات الامام الحسن العسکری علیه السلام، شیخ حسن بن شیخ محمد عصفوری درازی بحرانی، نجف، مطبعة الحیدریه، 1372 ق، رقعی، 56 ص.

ولادة الامام الحسن العسکری علیه السلام، سید محمدحسین طالقانی، نجف، مطبعة الحیدریه، 1378 ق، رقعی، 44 ص.

تحف العقول

بحارالانوار